

Stručný komentář

Zahraniční obchod – informace za říjen 2009

Podle předběžných údajů se **meziměsíčně** po sezónním očištění vývoz zvýšil o 0,2 %, zatímco dovoz klesl o 2,8 %. Trendová složka vývozu zůstala na úrovni předchozího měsíce, trend dovozu ukazuje na pokles o 1,2 %.

Meziročně v běžných cenách klesl vývoz o 11,2 % (24,5 mld. Kč) a dovoz o 21,1 % (47,2 mld. Kč). Obrat zahraničního obchodu 370,7 mld. Kč dosáhl zatím nejvyšší letošní měsíční hodnoty, která byla ale ve srovnání s loňským říjnem o 71,7 mld. Kč nižší. Vlivem oslabení koruny vůči euru a posílení k dolaru klesl zahraniční obchod výrazněji v přepočtu na eura (vývoz o 14,8 %, dovoz o 24,3 %) než na dolary (vývoz o 5,4 %, dovoz o 15,9 %). Letošní říjen měl o jeden pracovní den méně než říjen 2008.

Obchodní bilance skončila přebytkem 17,5 mld. Kč, což představuje proti říjnu 2008 (schodek 5,2 mld. Kč) zlepšení o 22,7 mld. Kč a největší meziroční změnu salda v historii České republiky. Říjnová bilance byla až do roku 2004 v záporných číslech, v letech 2005 až 2007 byla kladná. Na zlepšení přebytku se podílely všechny zbožové třídy, nejvýrazněji však minerální paliva (zmenšení deficitu o 10,0 mld. Kč) a stroje dopravní prostředky (růst aktiva o 5,2 mld. Kč). Kladné saldo se dále zvýšilo v obchodě s průmyslovým spotřebním zbožím o 2,2 mld. Kč a polotovary a materiály o 0,8 mld. Kč. Přechodem z pasiva do aktiva zaznamenal zlepšení obchod se surovinami (o 1,9 mld. Kč) a nápoji a tabákem (o 0,2 mld. Kč), deficit v obchodě s potravinami a živými zvířaty se snížil o 0,2 mld. Kč.

Vývoz strojů a dopravních prostředků celkově klesl o 11,3 % (13,1 mld. Kč). K největšímu poklesu došlo u výpočetní techniky a zařízení pro telekomunikaci (shodně o 4,4 mld. Kč). Růst vývozu zaznamenaly pouze silniční vozidla (o 4,5 mld. Kč). Celkový dovoz strojů a dopravních prostředků se snížil o 19,8 % (18,3 mld. Kč). Klesl především dovoz zařízení pro telekomunikaci o 5,0 mld. Kč, výpočetní techniky o 3,6 mld. Kč a strojních zařízení pro určitá odvětví průmyslu o 2,8 mld. Kč. Na zlepšení bilance strojů a dopravních prostředků měl největší vliv růst přebytku v obchodě se silničními vozidly o 6,4 mld. Kč. Ke snížení dovozu minerálních paliv o 38,2 % (9,5 mld. Kč) došlo hlavně vlivem poklesu dovozu ropy (hodnotově o 52,2 %, naturálně o 25,1 %). Důvodem bylo v hodnotovém vyjádření o 44,4 % nižší, naturálně vzrostl o 5,6 %.

Se státy EU vykázala bilance aktivum 49,1 mld. Kč (meziročně o 6,0 mld. Kč vyšší), s nečlenskými státy EU bylo saldo pasivní 31,6 mld. Kč (deficit se meziročně zlepšil o 16,7 mld. Kč). Schodek se snížil v obchodě s Čínou o 5,8 mld. Kč, Ruskem o 4,5 mld. Kč, Japonskem o 3,2 mld. Kč a Norskem o 2,1 mld. Kč. Kladné saldo vzrostlo v obchodě s Německem o 4,1 mld. Kč, Nizozemskem o 1,5 mld. Kč a Španělskem o 1,0 mld. Kč. Přechodem z aktiva do pasiva se zhoršila bilance obchodu s Polskem o 1,8 mld. Kč, Rumunskem o 1,2 mld. Kč a Slovenskem o 0,1 mld. Kč.

Za **posledních dvanáct měsíců** v porovnání s předchozími dvanácti měsíci klesl vývoz o 16,5 % a dovoz o 18,7 %. Obchodní bilance skončila přebytkem 125,7 mld. Kč, který byl o 38,5 mld. Kč vyšší. Dlouhodobě příznivý vliv na saldo měl pokles schodku v obchodě s minerálními palivy o 47,4 mld. Kč, chemickými výrobky o 14,1 mld. Kč a růst přebytku v obchodě s polotovary a materiály o 17,6 mld. Kč, surovinami o 5,9 mld. Kč, nápoji a tabákem o 0,9 mld. Kč. Záporný vliv na bilanci mělo hlavně snižování aktiva v obchodě se stroji a dopravními prostředky o 36,4 mld. Kč, průmyslovým spotřebním zbožím o 7,6 mld. Kč a růst deficitu v obchodě s potravinami a živými zvířaty o 2,1 mld. Kč a živočišnými a rostlinnými oleji a tuky o 1,5 mld. Kč.

Kladné saldo se státy EU se snížilo o 20,0 mld. Kč, se státy mimo EU byl schodek menší o 58,5 mld. Kč. Přebytek se zvýšil v obchodě s Německem o 52,2 mld. Kč, schodek klesl v obchodě s Ruskem o 21,6 mld. Kč, Japonskem o 17,6 mld. Kč, Čínou o 17,4 mld. Kč a Ázerbájdžánem o 11,5 mld. Kč. Aktivum se naopak snížilo v obchodě s Polskem o 16,8 mld. Kč, Rumunskem o 12,0 mld. Kč, Belgií o 7,9 mld. Kč, Švédskem o 7,6 mld. Kč, Itálií a Slovenskem (shodně o 5,6 mld. Kč). Přechodem z aktiva do pasiva se zhoršila bilance obchodu s Norskem o 8,7 mld. Kč.

V **lednu až říjnu** klesl vývoz o 16,8 % a dovoz o 20,3 %. Obchodní bilance vykázala přebytek 135,8 mld. Kč, který byl meziročně o 58,4 mld. Kč větší.

ČSÚ provedl pravidelné čtvrtletní zpřesnění údajů. Podle zpřesněných údajů přebytek bilance za **první čtvrtletí 2009** klesl o 1,1 mld. Kč na 32,3 mld. Kč, za **druhé čtvrtletí 2009** vzrostl o 3,0 mld. Kč na 46,7 mld. Kč a za **třetí čtvrtletí 2009** se snížil o 1,3 mld. Kč na 39,3 mld. Kč. Za **tři čtvrtletí 2009** tak aktivum obchodní bilance stoupl o 0,6 mld. Kč na 118,4 mld. Kč.

Podle zdrojů ČSÚ byly získány údaje u odeslání od 98,5 % a na přijetí od 98,5 % firem, které měly zpravodajskou povinnost v rámci systému Intrastat.

Údaje za firmy, osvobozené od zpravodajské povinnosti v souladu s novelizací vyhlášky č. 201/2005 Sb., a za firmy, které nespĺnily zpravodajskou povinnost, byly dopočteny. Dopočtové metody vycházejí z údajů o realizaci obchodu firem v minulém období a údajů vykázaných v přiznáních k dani z přidané hodnoty.